

Na silnicích v EU zemřelo meziročně o 4 000 méně osob, Česko 18. z 27

Publikováno: 1. 5. 2021
CDV , BESIP MD

Přibližně 18 800 osob bylo usmrceno v důsledku dopravních nehod, což je oproti roku 2019 nebyvalý pokles o 17 %. V roce 2020 zemřelo o téměř 4 000 lidí méně oproti roku 2019. Nižší intenzita provozu, jakožto důsledek pandemie COVID-19 měla zřejmý (ačkoli neměřitelný) vliv na počet usmrcených v důsledku dopravních nehod.

Adina Vălean, evropská komisařka pro dopravu, říká: „Téměř o 4 000 osob méně zemřelo na silnicích v EU v roce 2020 v porovnání s rokem 2019, naše silnice zůstávají nejbezpečnější ve světě. Nicméně, v rámci poslední dekády jsme nedosáhli očekávaného snížení a je zapotřebí, abychom zabránili návratu počtu obětí na úroveň před pandemií COVID-19. V rámci udržitelné a chytré mobility jsme potvrdili náš závazek implementování strategie bezpečnosti silničního provozu v EU a snížení počtu obětí v důsledku dopravních nehod na nulu.“

Silnice v EU jsou nejbezpečnější na světě

Při ohlédnutí za předchozí dekádu 2010–2020, počet usmrcených poklesl o 36 %. To bylo blízko vytyčeného cíle v rámci 50% poklesu usmrcených pro tuto dekádu. Nicméně se 42 usmrcenými na 1 mil. obyvatel má Evropská unie nejbezpečnější silnice na světě. Pro srovnání lze uvést, že světový průměr je více než 180 usmrcených při dopravních nehodách na 1 mil. obyvatel. Podle předběžných údajů 18 členských zemí EU registrovalo nejnižší hodnoty usmrcených v roce 2020. V celé EU poklesla úmrtnost v průměru o 17 % v porovnání s rokem 2019, ačkoli snížení nebylo zdaleka jednotné, nejvýraznější poklesy (20 % a více) nastaly v Belgii, Bulharsku, Dánsku, Španělsku, Francii, Chorvatsku, Itálii, Maďarsku, Maltě a ve Slovinsku. Naproti tomu pět členských zemí (Estonsko, Irsko, Lotyšsko, Lucembursko a Finsko) zaznamenalo nárůst usmrcených, i když počty usmrcených v těchto - zemích každoročně kolísaly. V delším časovém horizontu klesl počet usmrcených na evropských silnicích mezi lety 2010–2020 o 36 %, což bylo pod stanoveným 50% cílem. Pouze Řecko s 54% poklesem dokázalo dosáhnout vytyčeného cíle, který následovalo Chorvatsko (44 %), Španělsko (44 %), Portugalsko (43 %), Itálie (42 %) a Slovinsko (42 %). Celkově zaznamenalo pokles o více než 40 % devět členských zemí. Zatímco nebyvalý pokles v roce 2020 vedl k určitým změnám v pořadí úmrtnosti zemí, nejbezpečnější zemí zůstává Švédsko (18 usmrcených / 1 mil. obyv.), zatímco nejhorší Rumunsko zaznamenalo nejvyšší hodnotu v roce 2020 (85 usmrcených / 1 mil. obyv.).

Dopad pandemie COVID-19 je těžko měřitelný

Nižší intenzita provozu, jakožto důsledek pandemie COVID-19, měla zřejmý (avšak neměřitelný) dopad na počty usmrcených v důsledku dopravních nehod. Ačkoli předběžné údaje z USA ukazují, že úmrtí narostla i přes nižší intenzitu provozu, data v některých zemích EU skutečně poukazují na zvýšené riziko chování, zejména překračování nejvyšší dovolené rychlosti během lockdownu.

Dopad na městskou mobilitu v důsledku pandemie COVID-19

Cyklistika zaznamenala výrazný nárůst popularity a řada měst po celém světě (dočasně) přerозdělila silniční prostor cyklistům a chodcům. Tento povzbudivý vývoj může mít významný dopad na kvalitu ovzduší, změnu klimatu; zároveň však vytváří nové výzvy v oblasti bezpečnosti silničního provozu. V celé EU se přibližně 70 % všech usmrcených nachází v zastavěné oblasti a zahrnují nejzranitelnější účastníky provozu: chodce, cyklisty a motocyklisty. Snaha o bezpečnost silničního provozu ve městech je klíčovým zájmem Evropské komise, která klade důraz na zohlednění bezpečnosti silničního provozu ve všech fázích plánování městské mobility. Bezpečnost silničního provozu bude důležitým prvkem nové městské mobility, kterou Komise předloží během letošního roku. V této souvislosti města Helsinky a Oslo dosáhla nulového počtu usmrcených chodců a cyklistů v roce 2019, přičemž za zásadní průlom považují snížení maximální dovolené rychlosti.

Kontext

Tyto údaje jsou zveřejněny při příležitosti konference EU o výsledcích v oblasti bezpečnosti silničního provozu, jež sdružuje tvůrce bezpečnostních strategií, odbornou veřejnost a odborníky na bezpečnosti silničního provozu s cílem posouzení aktuálního stavu bezpečnosti silničního provozu v EU a jak nejlépe učinit kroky k naplnění VIZE NULA.

Stockholmská deklarace z února 2020 připravila cestu pro další politické závazky prostřednictvím rezoluce Valného shromáždění OSN o bezpečnosti silničního provozu, která prohlašuje období 2021–2030 za svoji druhou dekádu působnosti aktivit v oblasti bezpečnosti silničního provozu, včetně nového cíle pro rok 2030. V tomto ohledu se EU ujala vedení a stanovila si cíl 50% snížení usmrcených a poprvé také těžce zraněných. Cíl byl stanoven Evropskou komisí ve strategickém akčním plánu pro bezpečnost silničního provozu na období 2021–2030 v letech 2018–2019, který rovněž zahrnuje stanovení klíčových ukazatelů bezpečnosti: bezpečnost vozidel, bezpečnost účastníků, včetně bezpečné rychlosti, řízení bez alkoholu, zabránění distrakcí během řízení, užívání bezpečnostních pásů a zádržných systémů, rychlá a efektivní ponehodová péče.

Více informací: [2020 road safety statistics: what is behind the figures?](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_1767?utm_source=ETSC&utm_campaign=71073a749a-20200709-PIN_corona_briefing_COPY_01&utm_medium=email&utm_term=0_3a7b55edbf-71073a749a-103264429), [Commission's road safety work and EU road safety statistics](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_1767?utm_source=ETSC&utm_campaign=71073a749a-20200709-PIN_corona_briefing_COPY_01&utm_medium=email&utm_term=0_3a7b55edbf-71073a749a-103264429)

V Lichtenštejnsku došlo v roce 2020 k jedné smrtelné dopravní nehodě a v letech 2010 a 2019 nedošlo k žádné dopravní nehodě.

Údaje pro rok 2020 vychází z předběžných údajů pro některé země, která se ještě mohou měnit do zveřejnění finálních údajů na podzim 2021. Procentuální změny v tabulce vychází z absolutního počtu usmrcených, nikoliv z míry úmrtnosti na 1 mil. obyvatel.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_1767?utm_source=ETSC&utm_campaign=71073a749a-20200709-PIN_corona_briefing_COPY_01&utm_medium=email&utm_term=0_3a7b55edbf-71073a749a-103264429

Vyjádření BESIP

Na silnicích v Evropské unii bylo v roce 2020 usmrceno 18 800 osob. Ve srovnání s rokem 2010 se jedná o pokles o 36 %. Prakticky shodný pokles byl evidován také v České republice (36 %); meziročně došlo v EU k poklesu usmrcených osob v důsledku dopravních nehod o 17 %, v České

republiky o 16 %. V uplynulém roce bylo ve 27 členských státech EU evidováno 42 usmrcených osob na 1 milion obyvatel. Vytýčený cíl, snížit počet úmrtí na silnicích do roku 2020 na polovinu oproti roku 2010, tedy splněn nebyl jak v zemích Evropské unie, tak v České republice.

K „evropským premiantům“ lze s 18 usmrcenými na 1 milion obyvatel zařadit Švédsko, Maltu (21) a Dánsko (27), které patří v rámci evropských srovnání mezi země s nejnižším počtem fatálních dopravních nehod. Naopak významně nadprůměrný počet usmrcených osob na milion obyvatel byl v uplynulém roce evidován v Rumunsku (85), Lotyšsku (74), Bulharsku (67) a Polsku (65).

Česká republika patřila v roce 2020 se 48 usmrcenými osobami na 1 milion obyvatel na 18. místo, za evropským průměrem zaostala o 14 % (pozn. celkem bylo v roce 2020 v ČR do 30 dní od nehody usmrceno 517 osob, meziročně o 100 méně). Zajímavé je srovnání zemí dle koeficientu růstu, tzn. průměrný roční počet usmrcených v období 2011-2020 vs. rok 2010. V rámci zemí EU byl evidován pokles o 19 %, v České republice pak o 18 %.

V období let 2011-2020 bylo v důsledku dopravních nehod na pozemních komunikacích usmrceno 5 879 a těžce zraněno 25 463 osob. Oproti předchozí dekádě došlo k 46% poklesu fatalit a 42% poklesu těžkých zranění.

Situace v jednotlivých krajích byla značně rozdílná. Nejvyšší pokles usmrcených osob byl evidován v Karlovarském kraji (-59,5 %), v případě těžce zraněných pak v kraji Olomouckém (-54,0 %). Naopak nejméně poklesly fatální následky v kraji Plzeňském (-38,1 %), těžké následky pak v kraji Jihomoravském (-25,5 %). Detailní rozdíly v jednotlivých krajích jsou uvedeny v následujících mapách. Pozn. hl. m. Praha -52,6 % usmrcených, -51,0 % těžce zraněných.

Během uplynulých 10 let bylo evidováno 207 710 nehod se zraněním, každý den tak v průměru došlo v České republice k 57 nehodám, při kterých došlo ke zranění osob(y). Závažnost nehod je daná počtem usmrcených na 1 000 nehod se zraněním, v období 2011-2020 bylo evidováno 28 usmrcených na 1 000 nehod se zraněním. Nejvyšší závažnost nehod, 35 usmrcených na 1 000 nehod se zraněním, byla evidovaná v Jihočeském kraji, naopak nejnižší v hl. m. Praze (14).

Usmrcení na 1 mil. obyvatel - předběžné údaje pro rok 2020	2010	2019	2020	Procentuální změna 2019-2020	Procentuální změna 2010-2020
EU-27	67	51	42	-17%	-36%
Belgie	78	56	44	-22%	-40%
Bulharsko	105	90	67	-26%	-40%
Česká republika	77	58	48	-16%	-35%
Dánsko	46	34	27	-22%	-39%
Německo	45	37	33	-11%	-25%
Estonsko	59	39	45	15%	-24%

Irsko	47	29	30	6%	-30%
Řecko	113	64	54	-16%	-54%
Španělsko	53	37	29	-21%	-44%
Francie	64	50	39	-21%	-36%
Chorvatsko	99	73	58	-20%	-44%
Itálie	70	53	40	-25%	-42%
Kypr	73	59	54	-8%	-20%
Lotyšsko	103	69	74	7%	-35%
Litva	95	67	63	-6%	-41%
Lucembursko	64	36	42	18%	-19%
Maďarsko	74	62	46	-25%	-39%
Malta	31	32	21	-31%	-15%
Nizozemí	32	34	31	-8%	1%
Rakousko	66	47	38	-19%	-39%
Polsko	103	77	65	-15%	-37%
Portugalsko	80	63	52	-18%	-43%
Rumunsko	117	96	85	-12%	-31%
Slovinsko	67	49	38	-22%	-42%
Slovensko	69	50	45	-9%	-33%
Finsko	51	38	40	4%	-19%
Švédsko	28	22	18	-14%	-29%
Švýcarsko	42	22	26	21%	-31%
Norsko	43	20	18	-11%	-54%
Island	25	17	22	33%	0%

Foto: EK, CDV

<https://www.ibesip.cz/getattachment/Pro-media/Clanky/Na-silnicich-v-EU-zemrelo-mezirocne-o-4-000-mene-o/Obrazek1.png?lang=cs-CZ&width=453&height=255&ext=.png>